

Novi grobovi

ANTONIA SHOLTMER

WASHINGTON, 1. marca—V kongresu se pripravlja velika bitka o predlogu predsednika Eisenhowerja, kako zgraditi moderno cestno omrežje. Bela hiša ima svoj program, demokratska stranka zopet svojega, ki pa nima s programom. Bele hiše bistveno nobene zveze. Bela hiša je začela za svoj program silno agitacijo ne samo med poslanci in senatorji, marveč tudi med župani ameriških mest. Na čelu demokratskega programa kako zgraditi in popraviti cestno omrežje, je senator Gore, demokrat iz Tennessee, ki je bil do sedaj v ameriški javnosti malo znani, stopa pa veden bolj v ospredje.

Program predsednika Eisenhowerja je v kratkem tale:

Od atlantske do zapadne obale naj se zgradijo tako široke velike ceste, da se bodo v eno smer lahko premikali širje vozovi, enako v obratno smer.

V prihodnjih letih naj potrošimo za ceste \$101,000,000,000.

Federalna blagajna, oziroma vlada bi izdala bone za \$31,200,000, posamezne države in mesta pa za \$69,800,000,000.

Federalna vlada bi prevzela neke vrste poroštvo za bone držav in mest.

Davek na potrošnjo gasolina bi se povečal. Na cestah bi se uvedle, kjer še ne obstaja, posebne pristojbine, kakor jih plačujemo danes na Turnpike.

Senator Gore stoji na čelu se natnega odbora, ki se bavi z vprašanjem ameriških cest. Gore je sam zastopa stališče, da je ideja z boni škodljiva, je predlogoročna, in bi nas znala zapeljati v inflacijo. Kongres naj izglasuje zakon, po katerem se bo v prihodnjih petih letih potrošilo v gotovini \$8,000,000,000.

Osebnost senatorja Gorea

Nekajkrat smo ga omenili v zvezni Tennesse Valley Authority (TVA). Gore je straten nato sprotnik tistega predloga Eisenhowerja, da naj začne naravne vodne zaklade imenovanega omrežja izkorisciati privati kapital. Eisenhowerjev predlog je znan po predloženi pogodbi z imenom Dixon—Yates.

Senator Albert Gore je prišel kot poslanec v spodnjo zbornico prvič leta 1937. Že takrat je obnivo pozornosti kongresa nase. V spodnji zbornici je deloval 16 let, leta 1952 pa je prišel v senat.

Senator Albert Gore ima od-

ličnega prijatelja v poslancu Johnu McCormacku, ki je navadno vodja demokratske večine v spodnji zbornici, kadar imajo demokratje ta položaj. McCormack je eden od tistih demokratov, ki so zasmivali novo davčno politiko, v zadnjem času znano po \$20 manj dohodnine. McCormack je ožji sodelavec predsednika spodnje zbornice Samo Rayburna. Prihaja iz države Massachusetts. Oba bivša predsednika, Franklin Roosevelt in Harryja Trumana je vedno podpirali.

Naj omenimo še, da imenovani trije politiki, Sam Rayburn, John McCormack in Albert Gore prihajajo v poštev kot glavni govorniki na bodoči demokratični konvenciji.

PRIVATNO ZAVETIŠČE

V Madisonu, Wis., je nek privatnik sam za sebe napravil zaklonišče, ki je izdelano iz jekla. Prostora v tem zaklonišču je za družino šestih oseb ali za 16 šolarjev. Zaklonišče naj služi privatnikom za slučaj bombnega napada. Napoveduje se, da se bo začela producija v velikem in bo tako privatno zaklonišče stalo \$149.50.

Iz bolnišnice

Mr. Mathew Bizjak se je vrnil iz Lutheran bolnišnice na svoj dom na 13419 Sprecher Ave. Najlepše se zahvaljuje vsem za obiske, cvetlice, voščilne kartice in darila, ki jih je prejel. Prijetljivi ga sedaj lahko obiščijo na domu, kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo.

ŽUKOV O EISENHOWERJU

V letu 1945 sta sedanji ameriški predsednik, takratni general Eisenhower in sedanji sovjetski vojni minister Žukov, ki je bil takrat poveljnik ruskih čet v Nemčiji in v Berlinu, ožje sodelovala. Večkrat sta se dala tudi skupaj fotografirati.

Eisenhower kot ameriški predsednik ima še sedaj tople besede za Žukova. In maršal minister Žukov o Eisenhowerju?

"General Eisenhower se je izkazal bolj kot vsak drug general v sedanji dobi. Njegove vojaške geste na Zapadu so meni mnogo koristile na Vzhodu. Dvigam časno na zdravje največjemu vojaškemu strategu sedanje dobe generalu Eisenhowerju." Tako se je izrazil maršal Žukov o Eisenhowerju dne 8. maja 1945 v Berlinu.

Dne 10. junija 1945 sta bila Žukov in Eisenhower skupaj v Frankfurtu. Takrat se je Žukov enako obrnil na Eisenhowerja in se o njem izrazil takole:

"Želim nazdraviti generalu Ei-

UMOR IZ USMILJENJA NI DOVOLJEN!

Tudi v Ameriki poznamo slučaje, ko je dal zdravnik bolniku smrtonosne injekcije, ker je bil prepričan, da je bolnik neozdravljiv. Spraviti ga je torej na najlažji način s sveta. Ameriške oblasti so rekle, da to ne gre in zdravniki so bili obsojeni, po prestandi kazni pa so imeli težave s svojimi stanovskimi zbornicami.

V mestu Copenhagen na Danskem je nastopil zdravnik dr. Ole Marner kazen širiletnega zapora, na katerega je bil obsojen, ker je le poskušal, da pospeši smrt svoje žene, o kateri je bil prepričan, da je neozdravljiva.

"Nisem mogel več prenatisati pogleda na njo, kako mi umira v agoniji," je bil zagovor zdravnika Marnerja.

Marnerjeva žena Else je bila udana mamila. Ob eni prililkli je povzela kar dvajset tablet in je bila prepeljana v bolnico. Ko je zdravnik Marner obiskal svojo ženo v bolnici, so mu tam pojastili, da ni upanja za njeno življenje. Zdravnik ji je dal smrtonosne injekcije, da bi jo uspaval za veden. V kratkem bo itak izdihnila, pa morda še v bolečinah, si je mislil.

Zena je ostala pri življenu, mož zdravnik je bil najden krv, da je zagrešil poskus umora, četudi iz usmiljenja, in je moral za štiri leta v zapor.

Raketirstvo neke nove vrste

NEW YORK, 28. februarja—Vodstvo telefonske družbe je dalo danes v javnosti najhujši povdarek na odkrito zlorabo telefonske tajnosti, ki so jo odkrili v New Yorku. V New Yorku in predmestjih so odkrili tihotapsko družbo, ki ima na razpolago vsa potrebna tehnična sredstva, da prisluškuje telefonskim razgovorom. Tolpa, ki krade na tačnih poslovne tajnosti, jih nato izkorisci, oziroma zahteva od posameznikov, da plačajo zahlevano odškodnino, sicer, da bo izdal tajnost. Država New York pripravlja posebno zakonodajo, da prepreči to najnovejše tihotapstvo, mesto New York pa poziva Washington, naj od svoje strani ukrene potrebno za vso Ameriko.

Letos bo dovolj praznikov

Memorial Day letos pada na ponedeljek koncem maja. Če vzamemo, da je navadni delovni teden pet dni, se tudi sobota lahko smatra za dan brez dela. Imeli bomo torej tri dni praznikov.

Dan 4. julija je priznan splošni praznik, ko se proslavlja dogodek, ko se je Amerika izrekla za neodvisno. Tudi ta dan dne 4. julija pada letos na ponedeljek; torej zopet trije prazniki.

Labor Day se je prvič praznoval kot obligatni splošni praznik leta 1882. Praznuje se redno na prvem ponedeljek v mesecu septembra. Torej imeli bomo letos trikrat praznik s tremi nedelavnimi dnevi.

Prizvna razprava zoper zdravnika Samuela Shepparda je dolgočena na 5. maj. To je četrtek, tako, da će ne bi razprava bila končana dotičnočig četrtek, pa vsaj naslednji petek.

AZIJA JE BILA RAZOČARANA NAD DULLESOM! MARSHALLOV PLAN ZA AZIJO JE PROPADEL

Zadnje vesti

Po vsej Ameriki je danes lepo vreme. V Clevelandu bo nekam vetrovno, vendar jasno z najvišjo temperaturo 40 stopinj, najnižjo 20 stopinj na večer.

Tornado, ki je včeraj zjutraj nastopil v Youngstownu, je povzročil škodo ocenjeno na \$300,000. Tornado je bil obiskal tudi kraj Troy, Ohio, kjer je povzročil škode za pol milijona dolarjev, ni pa bilo smrtnih žrtev.

Danes ob 8.30 uri bi moral v južni Nevadi eksplodirati velika atomska bomba, dvakrat močnejša od one, ki je eksplodirala ob koncu zadnje vojne na Japonskem in prisilila Japonsko k predaji. V zadnjem trenutku je komisija za atomske energije odložila poskus z eksplozijo, to pa radi vetrovnega vremena.

Istočasno je ameriško letalsko poveljstvo javilo vest, da bodo v mesecu juniju na razpolago letala—velebombniki, ki bodo sposobna nositi atomske bombe kamorkoli in na katerikoli kontinent.

V Londonu je v spodnji zbornici Winston Churchill trdil, da si Sovjetska zveza ne upa kakoge obračuna z atomskim oružjem z Združenimi državami. Morda bo Rusija v kakih štirih letih dosegla to, kar ima Amerika danes na zalogi raznega atomskega oružja. Toda med tem časom bodo Združene države zopet napredoval. Churchill je tudi najavil, da bodo enako Angleži imeli vodikovo bombo.

Danes ima predsednik Eisenhower tiskovno konferenco in ho obravnaval vprašanje znižanja dohodnine. Finančni odbor senatorja je včeraj z devet proti šestim glasovom odbil novi predlog o znižanju dohodnine za \$20. Seveda je glavno vprašanje kako bo glasoval plenum senata, ki se verjetno sestane že ta petek.

Iz kongresa je dalje poročati, da so se poslanci in senatorji zedinili na plaču \$22,500 na leto.

Snoči je priredil orkester iz Berlina koncert v New Yorku. Pred dvorano je piketiralo kar kih 200 demonstrantov zoper nemške nacističe. Koncert sam je bil vključen temu odlično obiskan in kritika današnjih listov poveličuje nemško glasbo. Koncert se je začel z ameriško himno, kateri pa je sledila takoj nemška himna "Nemčija, Nemčija, nad vse" (Deutschland, Deutschland, ueber alles).

Med Egiptom in judovsko državo Izrael vladala velika napetost. Radi včerajšnjih spopadov na meji je bilo 39 egiptskih vojakov mrtvih, 32 pa ranjenih. Egiptska vlada je poslala danes na mejo nove vojaške oddelke, se je sama sestala k izredni seji, obenem pa se obrnila na Varnostni svet Združenih narodov in otožila Izrael, ki je krivec sporadov.

Memorial Day letos pada na ponedeljek koncem maja. Če vzamemo, da je navadni delovni teden pet dni, se tudi sobota lahko smatra za dan brez dela. Imeli bomo torej tri dni praznikov.

Dan 4. julija je priznan splošni praznik, ko se proslavlja dogodek, ko se je Amerika izrekla za neodvisno. Tudi ta dan dne 4. julija pada letos na ponedeljek; torej zopet trije prazniki.

Prizvna razprava zoper zdravnika Samuela Shepparda je dolgočena na 5. maj. To je četrtek, tako, da će ne bi razprava bila končana dotičnočig četrtek, pa vsaj naslednji petek.

NOVE "INJEKCIJE" ČIANG KAJŠEKU NA FORMOZI

WASHINGTON, 1. marca—Ameriško državno tajništvo priznava, da je državni tajnik John Foster Dulles Azijce razočaral, ker jim ni prinesel gotovega načrta o ameriški pomoči raznimi krajem v Aziji. Govorilo se je o tako imenovanem Marshalllovem planu za Azijo. Zoper ta plan je nastopil z vso silo federalni zakladni tajnik George Humphrey, češ, da federalna blagajna nima denarja na razpolago.

Zdi se tudi, da je moralno razpoloženje med nacionalisti na Formozi nizko. Državni tajnik John Foster Dulles je pred odhodom na veliko konferenco v Bangkok do Formoze in do Kitajske. Govoril je celo vsemu ameriškemu ljudstvu preko radia in televizije.

Ciang Kajšek je do sedaj ubogal Washington in izpraznil otroke, kakor mu je bilo ukazano. Državni tajnik Dulles se tretono nahaja v Manili na Filipinih, kjer ima razgovore z ameriškimi diplomati v službah na Daljnem vzhodu, kateri je sklical na skupno konferenco. Iz Manile pa gre tudi na Formozo, kjer bo skupna konferenca z ameriškimi vojaškimi poveljnikimi. Na Formozi se nahajajo poveljniki ameriškega brodovja na Pacifiku, kateri tudi poveljnik sedmega ameriškega brodovja, ki križari skoraj Formozo. Na Formozi se bo Dulles tudi osebno razgovarjal s Čiangom Kajšekom. Obisk ameriškega državnega tajnika na Formozi naj bi dvignil moralno stanje Čiang Kajšekovih čet, tako se trdi v Washingtonu.

Iz japonske volitve?

Nedeljske volitve na Japonskem so pomenile močan preokret na levo. Prvič: Stranka predsednika vlade Hatoyama je šla na volitve pod gesлом, da naj Japonska sodeluje s komunistično Kitajsko in s Sovjetsko zvezo. Volilci so politiko odobrili.

Na Japonskem pa je napredovala tudi socialistična stranka. Socialistična stranka v spodnji zbornici je dovolj močna, da bo preprečila poskus spremembu japonske ustave v tem smislu, da bi se Japonska zopet militarizirala. Za spremembu ustave sta potrebljni dve tretjini poslancev, ki so se zavrnili.

Poznani Mr. Frank Pucel se je po srečno prestani operaciji v Painesville County Memorial bolnišnici vrnil na svoj dom. Rojena je bila 15. aprila 1882 v Presbury pri Kamniku, odkoder je prišla v to deželo leta 1905, torej je bila tu skoraj 50 let. Bila je članica društva Zavedni sosedje št. 158 S.N.P.J. (sedaj Pioneer). Tukaj zapušča poleg soprog Vincenta Koller, ki je bil doma na Spodnjem Štajerskem, osem otrok, sedem vnukov in tri vnukinje. Pogreb se je vršil 21. februarja na Highland Park pokopališču.

Zopet doma

Poznani Mr. Frank Pucel se je po srečno prestani operaciji v Painesville County Memorial bolnišnici vrnil na svoj dom. Rimokatoliška cerkev je sklenila konkordate (pogodbe med cerkvijo in državo) z Benito Mussolinijem, Adolfom Hitlerjem in Francom v Španiji. Obstaja tudi dejstvo, ki se ne da zbrisi, da je v tistih državah, kjer ima katoliška cerkev največ vpliva, najlepše polje za komunizem."

(Protestant je mislio na Italijo in na Francijo, kjer sta italijanska in francoska komunistična stranka najmočnejši komunistični stranki izven držav sovjetskega bloka, kjer je komunistična stranka edino dovoljena. Italijansko prebivalstvo je na primer do 99 odstotkov katoliško.)

Anglikanska cerkev ima glavnega predstavnika, ki je nadškof Canterbury. Nadškof se je spravil na vprašanje britanskih razpor. Prišel je do svoje vrstne zaključka, pa tudi predloga: Če eden od zakonov prekrši zakonsko zvestobo samo enkrat, potem naj ta prestopek ne bo dovoljni razlog za razporo. Nadškof pa nekam grozi. Zahvaljuje se vsem za obiske, cvetlice in voščilne kartice. Prijatelji so vabljenci, da ga obiščejo na domu.

Ameriški Judje so v zadregi. V Los Angelesu so zborovali in so številno dokazali, da je samo polovica židovskega prebivalstva v amer

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROCNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznolaku in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri mesec) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 7.00
For Three Months—(Za tri mesec) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

EISENHOWER "MALI" ALI "VELIKI"?

Ko je leta 1952 bivši general Eisenhower kandidiral in tudi zmagal pri volitvah za predsednika, je ameriška težka industrija, skratka veliki kapital dvignil glavo. Dobili smo zopet predsednika, ki bo plesal, kakor bomo mi igrali! To je bilo v glavnem skrajno desno krilo republikanske stranke.

Eisenhower kot novi predsednik republike se na tem položaju dolgo časa ni znašel. Povdralj je pa, da je njegova zaslomba republikanska stranka. Toda časi so dozorevali svojim naravnim potom in dozoreli tudi preko Eisenhowera.

Eisenhower je hotel igrati vlogo predsednika vsega ameriškega ljudstva. Mislil je, da ta fraza vleče. Življenje pa je kruto, je "proklet vsakdanje," in je šlo preko njega. Celo v republikanski stranki mu najbliže desno krilo stranke ni ostalo pokorno. Znana so imena Joea McCarthyja, Jennerja, pa tudi polkovnika McCormicka, lastnika in izdajatelja pomembnega lista "Chicago Tribune," ki so Eisenhowerju popolnoma obrnili hrbot. Ni slučajno, da se je republikanska stranka odločila, da bo imela svojo predsedniško konvencijo, ne več v Chicagu, marveč v San Franciscu!

Pri volitvah lanskega novembra je bila republikanska stranka poražena. Takrat Eisenhower kot oseba ni kandidiral. Eisenhower je videl, da njegovo ime kot ime sicer vleče, da pa njegova stranka, republikanska stranka ne vleče več, ker je stranka brez programa. Eisenhower sam pa ni program, marveč le oseba, katere glave se še vedno drži gloria zmagovalca v zadnjem svetovni vojni. Znan je pa tudi izrek, da naj bo proklet tisti, ki zaupa samo na osebo, oseba pa, da se proslavlja.

Eisenhower je začel misliti na pomlajenje republikanske stranke. Računal je tudi s tem, da bo demokratom spodkopala tla, ameriško življenje pa precej osredotočil okrog sebe. Prvo vprašanje, kako pomladiti republikansko stranko? Ce je kakršnaki socialna reforma za republikance že socializem, kako naj se ta stranka pomlati? Ce Eisenhower sprevidi, da so socialne reforme potrebne, s temi reformami pa je začela demokratska stranka in jih tudi nadaljuje, kako spodkopati tla demokratiski stranki? Dejstvo samo je, da v glavnem tudi Eisenhower ni upal razveljaviti nobene osnovne socialne reforme, ki jih je izvedla demokratska stranka. Ce pa misli, da bo ostal sredi poti in se nekako igral z ameriškim strankarskim življnjem, je Eisenhower moral spoznati, da je v zmoti.

Včasih se zdi, da ko gre za pomladitev republikanske stranke, da Eisenhoweru miglja pred očmi ime Teodorja Roosevelta, ki je v začetku tega stoletja kot dvakratni predsednik tudi poskušal s pomladitvijo republikanske stranke in ji dati nekaj programa. Toda Teodor Roosevelt je vedel, kaj hoče in ni računal na slučajne pripadnike, marveč je zagrabil ameriško življenje prav na globoko. Udaril je monopole, ki so se do njega smatrali za sakro-sanktne, svete, nedotakljive. Teodor je bil tudi tisti, ki je prvi posegel v industrijske spore in je priznal načelo, da je dolžnost javnih oblasti, da posredujejo v sporih med delodajalcem in delojemalcem, ker gre v tem vprašanju tudi za splošne interese. Takrat nekaj nezaslišanega! Ali more Eisenhower pokazati na podobno primerno gesto?

Eisenhower računa s slučajno pomočjo iz demokratičnih vrst. To lahko dobi, kadar izvaja demokratski program, kar je pokazalo glasovanje v kongresu, ko je šlo za svobodnejšo ameriško zunanjost trgovino. Eisenhower pa ne sprevidi, da tako mogočna stranka kot je demokratska, ki z republikansko menjava državno vlogo, ne bo mogla biti le kak privesek njegove politike, marveč, da stranka kot stranka izvaja svoj lastni program!

To se je pokazalo pri zadnji debati v kongresu, ko je šlo za znižanje davkov dohodnin. Eisenhower je zelo zameril demokratom njihovo glasovanje. Ce je dobil nauk, da je demokratska stranka kot stranka danes vsaj toliko pomembna, ali več kot republikanska, bo znal oceniti moč tako republikancev, kakor demokratov. Ce pa se te moči ene in druge stranke prav programsko vzeto ne zaveda, bo ostal sredi poti kot predsednik, ki je bil sicer pomemben kot vodja oboroženih, ne pa kot vodja civilnih sil, in kot organizator civilnega modernega življnenja.

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTNA

Ponosni smo na naše ustanove

CLEVELAND, Ohio — Naš slovenski človek, kateri živi že mnogo let v naselbini, se rad spominja na dogodke prejšnjih let, ki so za nami in se več ne povrino "Dramskega društva Ivan je." Lepo nam je opisal zdodno-Cankar" pretekil teden, Mr. Frank Česen, Ravno tako je bilo zanimivo brati zdodino Slov. nar. domu, ob slavnosti tridesetletnice obstanka te ustanove. Tam smo imeli priliko videti in slišati naše ljudi, kateri so veliko storili za naš narod v prejšnjih časih. Zato je dolžnost naša pripeti jim šopke, ko so ti ijdudi že živi in bivajo med nami.

Marsikatero dobro in lepo besedo smo slišali iz ust našega pesnika Ivan Zormana. In če bremo njegove poezije, katere bodo ostale vedno lepe, spoznamo v njem velikega umetnika. To stori človeka nesmrtnega. Le žal, da je utihnil, a vendar upajmo, da nam še prisveti.

Mnogo ima zaslug tudi naš zdravnik F. J. Kern. Poleg njegovih prizadevanj pri raznih skupinah, nam je ustvaril angleško-slovenski besednjak, kar pomeni veliko za nas naseljence, kateri nismo imeli prilike učiti se angleščine v tukajšnjih šolah.

Imamo tudi še veliko naših ljudi, med katerimi so nekateri odšli v druge kraje, a nekateri so veden. Zato čast vsem pri vseh raznih prizadevanjih v naši slovenski metropoli.

Omenim pa naj organizacijo, katera se je ustanovila tukaj v naselbini pred petinštiridesetimi leti, in ker posluje vse ta leta tu med nami. To je organizacija z imenom Slovenska dobrodelenja zveza. In ker ima ta organizacija svoje glasilo, se je ne omenja v našem lokalnem listu, kar pa je najbrže zgrešeno.

Ravno sedaj se vrši kampanja za povečanje članstva. Zato je priporočljivo vsem, kateri še niste člani ali članice te naše dobre, domače organizacije, da pristope prav sedaj v teh dneh. Tukaj se ne rešuje ne vere in ne politike (kar je želeti, da bi tudi tako ostalo). Vsi smo enakovpravni in si medsebojno pomagamo v potrebi, kot ljudje pa živimo vsak po svojem mišljenju, katerega pač vsak po svoje razume.

Želim povabiti kogarkoli in kdor ima poštene namene za bratsko ali sestrsko pomoč, naj se priglasi tajnici društva "Svobodomisne Slovenke," Josie Petrič, kafera bo dala vse nasvetne in navodile. Dasi smo člani tudi drugih organizacij, ne smemo vendar prezreti naše, ki posluje v tujini. Vse smo člani tudi Amerikanci, ki zaslužijo na leto do \$5,000 do \$25,000, plačajo \$11,000,000.

Amerikanci, ki zaslužijo na leto do \$25,000 do \$100,000, plačajo v federalno blagajno pet milijard davkov. Kdo naj spričo tega stanja, dobri davčne olajšave, se sprašuje zakladni tajnik Humphrey?

SAM SE JE KAZNOVAL

V kraju Perth Amboy, N. J., je vojaški obveznik 20-letni Charles Johnson prišel v nasprotje z zakonom. Pri njem so našli ukrajen avtomobil in je bil radi soudeležbe pri tativni obsojen. Dano mu je bilo na razpolago, da se dne 11. marca pozeti prijavi k vojakom ali pa ga v zapor.

Johnson je prisilil neki par, katerega je zajel v avtomobilu, da ga je prevzel okrog polnih pet ur. Ko pa je prišel domov, ni poslušal svaril svoje matere, temveč je manjo streljal in jo težko ranil, potem pa si pognal kroglo v glavo.

KAKO SE MNOŽIMO

Na dan 1. januarja 1955 so štele Združene države 163,930,000 prebivalstva. Ce pa vzamemo v pošt, da se ameriško prebivalstvo množi vsak dan z sedem tisoč novorjenec, je Amerika že presegla število 164,000,000 prebivalstva. Lansko leto je bilo v Ameriki 4,000,000 novorjenec. Ce se prebivalstvo množi po 1975 220,000,000 ljudi, ali dva tisoč stike v povezanosti med lastnim narodom, kar je tudi v ponos posamezniku kot celoti.

ZAOŠTALA INDIJA

India Nehruja, ki ima nad 360 milijonov ljudi, pretresa svoj državni proračun. V dolarski valuti znaša ta proračun več stotij milijonske Indije le \$1,064,000,000. Proračun bo udaril premožnejše slike, njegov glavni davčni vir pa je dohodinski davek.

DOČAKAL JE 108 LET

V Duluth, Minn., živi najstarejši veteran ameriške državljanske vojne Albert Woolson, ki je dočakal 108 let. Prišel je iz bolnice, kjer se je nahajal radi bolezni na pljučih, pa sedaj pravilno, da je popolnoma zdrav.

UREDNIKOVA POŠTNA

V Duluth, Minn., živi najstarejši veteran ameriške državljanske vojne Albert Woolson, ki je dočakal 108 let. Prišel je iz bolnice, kjer se je nahajal radi bolezni na pljučih, pa sedaj pravilno, da je popolnoma zdrav.

Delničarska seja zadruge

"Cankarjeva" jubilejna predstava

Kdo je gospodar v hiši, kdo naj nosi hlače, ali žena ali mož, kaj je bilo preje, ali jajce ali kokoš—to so večna vprašanja vse od tistega časa, ko je po pri-povedovanju biblijske zgodbe o raju, Eva speljala Adama na led.

Spisanih in igranih je bilo že na

košči iger, burk in tragedij, vse

na račun tega zanimivega vpra-

šanja.

Okrog žene, moža, hlač in kdo

naj jih nosi, se je vrtila tudi ju-

bilejna igra "Cankarjevec" na

odru SND, v nedeljo 20. febru-

arja v počast 35-letnice obstoja

tega najstarejšega in najaktiv-

nejšega dramatskega zbornika med

ameriškimi Slovenci. Bila je pu-

stna nedelja in zato igra kot

da je bilo kaj. Družbo so mu

dodelili Filip Trobentar (J. Birk)

in pa Etelka De Gombos, (Fran-

ces Godnjavec.) Pretevitev iz

segmatičnega in kot copata tept-

tanega zakonca je Steblaj čudo-

vito dobro pogodil. Zdravljenje

"revmatizma" se je vrnilo dan

in noč. Popivanje, krokanje in

posebno pa še upliv veselje in raz-

igrane lahkotivke Etelke, ali

"elektrike"—je "bolnika" čisto

prerodilo. Iz čmernega, polomlje-

negata v poniznega Ožbolta se je

razvil v pravcatega veterjanika.

Seveda je k učinkovitosti nje-

vega "preporoda" mnogo pri-

pomoglo naravnost sijajno igranje

Etelke DeGombos, Frances

Godnjavec. Tekom celega

drugega dejanja je ob vsakem

nastopu in besedi vse takoreč

"elektrilizirala," tiste na odru,

kot tudi občinstvo v dvoranah.

Res, Frances je izreden igralski

talent, enako doma v vlogi

skromnega kmečkega dekleta

ali plemenite dame, in to bodisi

resnega ali komičnega značaja.

In kar je tako važno, nikoli ni

opaziti, da bi kot pravimo, "pa-

da" iz značaja, kar se pri amatejih takoj pogosto rado zgodii.

Tudi v pevskem nastopu s Ste-

blajem sta se oba imenitno po-

stavila.

No, in po daljšem času smo zo-

pet videli na oderskih deskah v

vlogi Filip Trobentara ali Kon-

Bombelli, poznanejo Joe

Birka, po čigar očetu je dobila

ime bivša Birkova dvorana, kjer

je bil ustanovljen "Ivan Cankar."

Bil je zvest sekundant Bombejkovih krokarskih avan-

MICHEL ZEVACO

KRALJEVI VITEZ

ZGODOVINSKI ROMAN

(Nadaljevanje)

Vitez je vstal. V glavi se mu je vrtilo, toda premagal se je in zbral svoje moči tem laglje, ker jih je bičal popiti lek. Junashko je stopal z neznanko. Marsikdo izmed najpogumnejših bi se bil ustavil, že po prvem koračku; on pa je zatajeval bolečino in se grizel v ustnicu, da ni kričal ob slehernem gibu. Toda mègla mu je plavala pred očmi. Že je čutil, kako ga spet prijemljuje vròčica. Polujasno je videl, da gresta po nekakšni dvorani, nato preko dvorišča, po tesnih stopnicah v globoko klet, in nazadnje, kakor bi stopila v sobo, ker se je zrušil brez zavesti . . .

Brez truda se je bilo posrečilo markizi, da je odstranila stražo, katero je postavil Rinaldo pred vrata Capestangove ječe. Vzrok, zakaj je hotela—ne mordā rešiti pustolovca—marveč preprečiti da ne bi umrl od ran, zadanih mu po Concinni volji, je bralcu že znan: Lorenzov zvezdovnik je govoril jasno in določno, da je Concino izgubljen, ali umori ali ukaže umoriti Capestanga z orojjem ali strupom, lakoto ali žeko, ognjem ali vodo.

Nekaj dni je bila dama s črno krinko vitezu neumorna strežnica. Pri tem posluji je pomagala zamorec, ki je močil venomer kakor gròb; a tudi ona ni odgovarjala ranjencu na njegova vprašanja. Kvečemu da je katerikrat zamrmlala s čudnim glasom:

"Potprite, potprite!"

Mahoma pa je izstala. Rane so se celile prekrasno, in Nubijec je lehko opravljal vso postrežbo.

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

FEMALE HELP WANTED

COMPANION - HOUSEKEEPER
COOK — Stay. Private room.
Call after 5, any day except
Wednesday.

ARDmore 1-6515

WANTED TO RENT

2 BUSINESS WOMEN and school-trained dog, need 4 or 5 room unfurnished apartment. West suburb. Prefer Berwyn area. Moderate rental. STanley 8-6280 after 6 p.m.

RESPONSIBLE Couple, 2 boys 12 and 14, need 5-6 room unfurnished apartment. N.W. Must be in St. Ferdinand Parish - Belmont and Central. Moderate rental. PENSacola 6-1296

CONFETIONERY STORE for sale — Well established business 13 years. Selling due to other interests. Commodore 4-9346 or PULLman 5-7478

BUSINESS OPPORTUNITY

GROCERY - MEAT MARKET — Good income; modern 6 room apartment in rear; automatic oil furnished heat; full basement. SOUTh Chicago 8-3472

CLEANING STORE in 32 flat building; 3 room furnished apartment in rear. Children welcome. HUDson 3-6387

DEPT. STORE pr. — By owner. Will sell fixtures without stock; will rent store. Long term lease. Will take property for sale of store. MUSEum 4-4340

Toda Nubijec od tistega hipa ni stopil več v njegovo sobo!

Capestang je osupnil, ko je prišel spet ura obeda; namesto da bi odprl vrata, mu je črnec postal jed in pijačo skozi majhno lino, ki je dotlej niti ni bil opazil. In ko je poizkusil zgrabiti svojega ječarja skozi to odprtino, se mu je zaloputnila pred nosom! Najdel je bil v napil, srdito, kakor bi požiral svoje nezname sovražnike; tako pokrepčan se je lotil vrat, da bi jih razbil, ali ves njegov trud in napor je ostal za man.

"Nič lažjega," je odgovoril Capestang. "Saj smo imeli doma knjigo, kamor je vpisovala mati vse važne dogodke v rodbini. Rojen sem dne 15. marca leta 1594, natanko ob dveh popolnoč."

Te navedbe je nesla markiza neutegoma k zvezdarju na Menjalskem mostu, da bi mogel ponoviti zvezdovnik na temelju točnih podatkov. Od tistih dobi ni videl viteza svoje strežnice nikoli več. Ker pa hrana zato ni postala slabša in pijača ne pičlejša, in je bila postelja z naslanjači vred slekjoprej višek populnosti, se ni preveč vznenimirjal radi njen zvestobe.

"Kadar bom risto zdrav," se je tolažil, "me pač izpusti na beli dan. Čas bi bil, corbacue! saj skoraj že več ne vem, kakšne barve je solnce. Nu, potrimo! A kdo je pravzaprav ta čudna ženska? In kako da se tolikanj zanima zame?"

V treh tednih je okreval dobra. Vstajal je že zdavnaj; nekoga je jutra na stolu zraven postelje popolno novo obliko, zakaj prejšnja je bila vsa razcapana od boja. Minilo je še nekaj dni. Capestang se je čutil svežega in čilega kakor pred svojo slavno bitko; telovadil je z naslanjači in delal dolge marše iz kota v kot. Misel na svobodo je postajala čedalje glasnejša in nestrpnejša. Začel je divjati od negotovosti.

Dama s črno krinko ga vendar ni imela počemu zadrževati v jetništvu! Zakaj bi mu bila drugač stregla tako pozrtvovalno? Kaj se godi? Kdo je neznanka? Kam so ga vteknili? Cemu ga Zadržujejo tu? Vitez je najprej silil v Belfegorja, kadar mu je prinašal obed. In ker Nubijec ni zinil besedice, mu je nekoč zagrozil, da ga zadavi, odere na meli in mu odreže ušesa. Po njegovem odhodu je storil trden sklep, da skoči pri prvem prihodnjem obisku na črnca ter mu zavije vrat, nato pa pojde tebi ni meni nič po svojih opravkih.

S silnim trudem je premagal omotico, ki se ga je lotevala.

"Oh, da bi prišel zdaj tisti črni hudič! To bi mi odleglo, ko bi ga stisnil za sajasto grlo!"

Komaj je pomislil nanj, je stal Belfegor pred njim. Capestang je zarjuril in planil kvišku, da bi se zaprašil vanj, ali že se je zgrudil nazaj. Hotel si je vsaj olajšati srce s ploho psovk in kletvic; toda besede, najsi še takoj iskrene, so se pač porajale v mislih, jezik pa je bil kakor mrvoden, nezmožen glasu. Belfegor ga je prijet za roko, vzdignil jo in izpustil: kakor kamen je padla ob telesu niz dol.

"Dobro!" je zamrmral črnea in odšel prav takoj mirno, kakor je bil vstopil.

"Dobro!" je zarjuril Capestang v mislih. "Počakaj, pagan, le čakaj, da se mi vrnejo moči; videl boš, kaj se pravi dobro! Tak vraga, kaj se godi v moji glavici? Oh, spanec me premaguje! Zdi se mi, da bi spal teden dni povrsti. Spati! Ah, da bi le mogel zaspasti!"

A tega ni mogel, pri vsej neizmerni zaspanosti ne! Roke so mu postajale mrzle kakor led.

Čudni glasovi so mu polnili glavo, njegove misli so drevene v nekakšni osuplosti; nazadnje se mu je zazdelo, kakor bi nekdo govoril onkrat vrat. Kolikor je še imel moči, vsa se je zbrala v ušesu. Prisluhnil je. In tisti hip je vdrla groza v njegovo dušo, zakaj glas pred vrat je velel:

"Vzemi viteza Capestanga. Prikleni ga na ploščo. In spusti ga dol . . .

"Vzame me?" se je vprašal mladi mož. "Na ploščo me priklene? Spusti me dol? Kakšna je tista plošča? . . . Kako naj me spusti? . . . In kam? . . .

A že so se odprla vrata! Nubijec je stopil naravnost k njemu, prijet ga za roko in dejal:

"Pojdive!"

Mladi mož se je vzravnal. Odporna sila, ki je zavrela v njem, bi bila strla najmočnejšo verigo, da je bil zvezan telesno. Toda uklenjena je bila predvsem njegova duša, ne le sleherni živec in vsaka mišica njegovih udov.

"Ne pojdem! Ne! Nočem!" je stokal sam pri sebi.

In vendar je ubogal! Vstal je, čeprav s težavo! Sel je za Belfegorjem!

To je bila pot v Grozo. Korak za korakom zvrhana brezdanjost groze. Najstrašnejše v tej hoji pa je bilo, da se je v srcu ustavljal, a v resnici je šel. Njegova moč je bila kakor ugasa, njegova volja izbrisana; uma je ostajalo baš dovolj, da se je zavedal položaja. Bil je pod vplivom nekakšne peklenke pijače, in tam, kamor ga je peljal vodnik, ga je čakala strahota . . .

Spet je napel moči, da bi se odmeknil, v tistem poslednjem odporu, ki ga čuti sleherna žival, kadar jo pripeljejo na mesto smrti. Ali že ga je prijet Belfegor za ramena ter ga postavil s hrbotom k plošči. In Capestang je viden, kako sta se zaprla spodnja dva obroča in vkljenila njegove gležnje. Se hip, in vjelo ga je roke. Rokam in gležnjem so sledili komolci. Nato kolena. Deveti in zadnji obroč ga je pograbil za vrat. Nič več se ni mogel geniti, da je kakor priraščen k plošči. Deveteroroka Groza ga je stiskala na svoje prsi!

Začutil, da bi se podvrgel sleherni muki, samo da bi mogel bruhnit iz omrivelih ust, kar je tulilo v njegovih prsih. Zaprl je oči, da ne bi videl ničesar več. A mahoma je začutil, kako se mu vračata moč in življenje. Pogledal je: Nubijec mu je držal pod nos stekleničko z ostro diščo tekotino.

"Zastruplja me!" je pomislil Capestang. "Vendor že! Vsaj smrt bo imela usmiljenje z me-noj!"

In željno je potegnil dišavo vase: vtem pa je spoznal, da se veseli prezgodaj. Belfegor ga ni hotel zastrupiti, marveč le pregnati njegovo umetno otrplost, da bi se jasno zavedel vsega! Razum se mu je jasnil, udje so postajali gibeni in krepi, jeziku se je vratal da besed!

(Dalje prihodnjem)

V BLAG SPOMIN

prve obletnice smrti naše ljubljene soprove, matere, stare mater in sestre

MARY DEBELAK
rojena PURKAT
ki je za vedno zatisnila svoje mile oči dne 2. marca 1954.

Eno leto že Te zemlja krije, truplo Tvoje v grobu spi, nam pa težko je pri srcu, ker Te več med nami ni.

Svetla vera nas tolaži, da se enkrat snidemo kjer ni joka, ne bolesti v raju tam—nad zvezdami.

zalujoci ostali:

ANTON, soprog

FRANK, sin

JEAN, hčerka

VALERIJA, sinaha

KENNETH, Gregory in

DOUGLAS, vnuki

V starci domovini zapušča dve sestri, NEŽO in FRANCIŠKO ter brata ANTONA in več sorodnikov.

Cleveland, Ohio,
dne 2. marca 1955.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potri naznanjam vsem, da je umrl naš ljubljeni sin in brat

Anton Valenčič

Zatisnil je svoje oči dne 9. februarja 1955.

Pogreb se je vršil dne 11. februarja iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi na Lake View pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku v načrte mačer zemlji.

Blagoponik je bil rojen dne 11. novembra 1890 v vasi Javorje, občina Novi grad na Krasu. V Ameriki se je nahajal 32 let ter je član društva Kras št. 8 S.D.Z.

V dolžnosti si stejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvečja k njegovi krsti. Ta dokaz vašega spoštovanja do njega nam je bil v veliko izlazbo. Nas zahvaljujajo naj sprejemajo sledeci: Mr. in Mrs. Milan Valenčič in družina, Mr. in Mrs. Leonard Kilgore in družina, Mr. in Mrs. Joseph Valenčič ml. in družina, Mr. in Mrs. Edward Valenčič, Mr. in Mrs. Frank Valenčič, Mr. in Mrs. Steve Valenčič ml. in družina, Mr. Andy Valenčič, Mr. in Mrs. Daniel Zaller in družina, Mr. in Mrs. Paul Sluga, Mr. in Mrs. Anton Tomazič, Mr. in Mrs. Mike Juršič in družina, Mrs. Rose Ivančič in družina, Mrs. Jennie Valenčič in hčerka, Zele in sinovi. Prijatelji iz Slovenskega delavskega doma, Local 1130 I.A.M., Eastgate Plant Sunshine Club, Apex Electrical Mfg. Co., Personnel Dept. in društvo Kras št. 8 S.D.Z.

Hvala sledičem, ki so darovali v gotovini za dobrodelne namene: Leander Makuc, Mrs. Antonia Cavdek, Mr. in Mrs. Louis Krapenc.

Dalje srčna hvala vsem, ki so da svoje avtomobile brezplačno v posluživo za spremstvo pri pogrebu, in sicer: Mr. Leonard Kilgore, Mr. Milan Valenčič, Mr. Steve Valenčič ml., Mr. Frank Valenčič, Mr. Leander Makuc, Mr. Rudy Bratina, Mr. Henry Kravanc in Mr. Eddy Valenčič.

Hvala vsem, ki so se prišli posloviti od njega ko je ležal na mrivaškemu odru, in vsem, ki so ga sprejmili na njegovi zadnji zemeljski poti na mirodvor.

Hvala sobratom od društva Kras št. 8 S.D.Z., ki so nosili krsto. Hvala pogrebnu zavodu Joseph Zele in sinovi za vzorno voden pogreb v najboljšo vsestransko posluživo.

Posebno zahvaljujemo Mr. Charles Lampe za vso pomoč in prevoz pokojnika v bolnišnico.

Končana je Tvoja zemeljska pot, dragi pokojnik. Odšel si tja, kjer ni krijev in ne težav—tja, kjer vlada večni mir. Za Teboj žaluje mati, stara 95 let, ki si gotovo ni nikoli mislila, da boš šel pred njo: žalujejo za Teboj braťje in sestre in številni prijatelji, ki so Te spoštovali kot poštenega napredno mislečega človeka.

Spomin na Te bomo ohranili v naših srcih za vedno.

Zalujoci:

HELENA, mati
ROZINA MEZGEC, sestra
obe živeči v starci domovini

tukaj pa:

JOHN, JOSEPH, STEVE, bratje
MARIJA GOMBĀC, sestra
in sorodniki tu in v starci domovini

Cleveland, Ohio, dne 2. marca 1955.

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čítivo

priljubljene povesti

GROCERY - MEAT MARKET — Good income; modern 6 room apartment in rear; automatic oil furnished heat; full basement. SOUTh Chicago 8-3472

CLEANING STORE in 32 flat building; 3 room furnished apartment in rear. Children welcome. HUDson 3-6387

DEPT. STORE pr. — By owner. Will sell fixtures without stock; will rent store. Long term lease. Will take property for sale of store. MUSEum 4-4340

FRANKLIN PARK — 5 room brick Georgian. 2 bedrooms, tile kitchen and bath, full basement, oil heat, combination storm-screens. GLadstone 5-1426